

DOOD SPOOR

Van Jo Callaghan verscheen eveneens
bij Ambo|Anthos *uitgevers*

In een oogwenk

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

JO CALLAGHAN

DOOD SPOOR

VERTAALD DOOR

ERNST DE BOER EN ANKIE KLOOTWIJK

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 6969 8

ISBN 978 90 263 6970 4 (e-book)

© 2024 Jo Callaghan

© 2026 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos *uitgevers*,

Amsterdam en Ernst de Boer en Ankie Klootwijk

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining zijn niet toegestaan

Oorspronkelijke titel *Leave No Trace*

Oorspronkelijke uitgever Simon & Schuster

Omslagontwerp Buro Blikgoed

Omslagillustratie © Shutterstock/Vitor Costa/Vit-Mar

Foto auteur © Edward Moss

Ambo|Anthos *uitgevers* vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Voor Conor en Aurora

‘Ons lichaam vergeet niets. Alle angsten, herinneringen, vreugden en trauma’s die je ooit hebt ervaren kunnen in je lichaam worden teruggevonden. Je lichaam herinnert zich de verhalen die je brein is vergeten... Het lichaam houdt de stand bij.’

Bessel van der Kolk, MD,
Traumasporen in lichaam, brein en geest

Atherstone, Warwickshire, 7 december, 17.55 uur

Hij kijkt niet over zijn schouder om te zien of er iemand achter hem loopt. Hij steekt niet over naar de andere kant van de straat, waar meer huizen staan en meer licht is. Hij doet niet eens alsof hij iemand belt en houdt zijn paraplu niet vast als een slagwapen. Hij loopt gewoon door de duisternis, vrij van angst.

Hij ziet niet dat ik naar hem kijk.

Bij zijn voordeur blijft hij staan en vist de sleutel uit zijn zak, die hij niet de hele weg naar huis krampachtig in zijn hand heeft gehouden. Hij loopt naar binnen en kijkt niet eens om terwijl hij de deur met zijn voet dichtduwt.

Stel je voor dat je zo veilig waant.

Stel je voor dat je zo dom bent.

Uit zijn erkerraam valt gedempt geel licht op de witbevroren oprit. Daar heb je hem in de voorkamer, hij neemt niet de moeite de jaloezieën te sluiten tegen het nachtelijk duister en de dreigende sneeuwval. Hij staat voor een lichtgrijze sofa en richt de afstandsbediening op een groot scherm boven de open haard. Flikkerende beelden vullen de ruimte.

Ik bal mijn steenkoude vuisten, en tussen de houten jaloezieën door vang ik een glimp op van het chique, luxueuze meubilair, de hoge georgi-aanse plafonds en de ingelijste schilderijen aan de muren. Hoe is iemand als hij in zo'n prachtig huis terechtgekomen? Ik adem zo lang en hard uit dat ik me heel even inbeeld dat ik in een sneeuw wit rookwolkje oplos.

Een seconde later is het wolkje weer verdwenen, maar ik sta hier nog steeds, alleen in de koude donkere straat.

De nachtelijke kou trekt door mijn gympen heen en verdrijft de warmte uit mijn lijf. Ik verplaats mijn gewicht van de ene ijskoude voet op de andere. Het is nog niet te laat om weg te lopen.

Bijna doe ik dat.

Maar dan begint het te sneeuwen – spookachtige witte sneeuwvlokken in de duisternis.

Herinneringen schieten door me heen: de vertekende weerspiegeling van mijn gezicht in een kerstbal, het gedreun van muziek in de verte, sneeuw op sneeuw.

Ik kijk naar boven en voel dat mijn bloed snel wordt rondgepompt door wat er over is van mijn hart. Er komt een sneeuwvlok in mijn oog en ik verwelkom het ijzige branderige gevoel ervan. Ik word niet meer achtervolgd door de Geest van Voorbij Kerstmis. Ik ben hier om mijn toekomst op te eisen.

Ik richt mijn blik weer op het raam, waarachter hij wijdbeens op de sofa tv zit te kijken, lurkend aan een flesje bier, zich niet bewust van de duisternis buiten.

Ik haak mijn duimen onder de schouderbanden van mijn rugzak en voel het gewicht ervan en van alles wat erin zit.

Vanavond zal hij ervaren wat angst is.

**Bij commissaris Kat Frank thuis, Coleshill,
Warwickshire, 8 december, 5.44 uur**

‘Ik tel tot tien,’ waarschuwde Kat Frank, ‘en dan kom ik naar boven.’ Ze richtte haar zaklamp op het houten luik boven haar en op de flarden van spinnenwebben die zachtjes heen en weer deinden in de kille ochtendlucht.

Stilte.

Kat begon te tellen met een heldere, zakelijke stem, die hopelijk niets van haar angst verried. Bij tien haalde ze diep adem en greep de vlizotrap steviger vast. ‘Ik kom nu naar boven,’ zei ze, en ze ging tree voor tree de trap op.

Bovenaan deinsde ze even terug en zette zich schrap voor iets afschuwelijks, maar er was niets behalve de koude, bedompte lucht van vergeten plekken en achtergelaten spullen. Kat richtte haar zaklamp in de gapende duisternis en liep de laatste twee treden op, tot haar hoofd en schouders in de vliering staken.

Snel scheen ze met haar zaklamp in het rond, tot in elke vezel alert op een eventuele aanval. Ze zocht de vloer af naar weggrennende spinnen en de balken naar vleermuizen, huiverend van angst voor de donkere, in schaduw gehulde hoeken ertussen. ‘Oké, we doen het als volgt: jullie blijven verdomme bij mij uit de buurt,’ riep ze. ‘Dit is al moeilijk genoeg, dus ik kan geen gedonder met spinnen gebruiken.’ Ze liet de lamp snel over de binnenkant van het dak schijnen en ze had spijt dat ze geen hoed had opgezet. Want als

er nu een spin op haar hoofd viel, zou de paniek toeslaan.

Maar de vliering lag er rustig en stil bij.

Kat haalde iets rustiger adem en richtte de zaklamp op de stapels en stapels dozen en tassen waarmee de vloer was bezaaid. Jezus wat een puinhoop. Toen ze net waren verhuisd had ze geholpen om alle oude troep van hun vorige huis door te geven aan John op de ladder, en aangewezen waar hij die moest neerzetten, zodat ze de spullen makkelijk konden terugvinden. Maar naarmate hun opgroeiende zoon en hun carrières steeds meer tijd in beslag namen vond John het makkelijker om gewoon een vuilniszak met Cams oude kleren naar boven te gooien of een doos met afgedankt speelgoed of boeken vlak bij het luik neer te zetten, met de belofte de boel later een beter plekje te geven.

Maar er was geen 'later' voor John. En als er ooit een systeem in zijn chaos had gezeten, dan was dat voor haar nu niet meer te doorgronden. Kat zuchtte. Hoe kon ze in deze zooi in godsnaam de kerstversiering terugvinden? Ze scheen met de zaklamp naar rechts in de verste hoek, waar de spullen nog relatief netjes bij elkaar leken te staan. Er stond ook iets geelgroens, zorgvuldig in doorzichtig plastic verpakt.

O mijn god. Cams mozesmandje!

In een opwelling draaide ze zich om, maar er was natuurlijk niemand met wie ze deze ontdekking kon delen. Er was trouwens sowieso niemand die zich zou herinneren hoe John en zij zich het hoofd hadden gebroken over de vraag welk mandje ze zouden kopen en dat ze veel meer hadden uitgegeven dan ze konden missen. En uiteindelijk wilde Cam nergens anders slapen dan in de armen van zijn ouders.

Ze zette zich over het opwellende zelfmedelijden heen en bewoog de lichtbundel bij Cams babybadje, zijn wiegje en de zak met zijn eerste kleertjes vandaan. Dat kon ze nu niet aan. Ze was hier alleen voor de kerstspullen. Logisch gezien zouden die niet ver van het luik moeten staan, maar logisch te werk gaan was nooit Johns

sterkste punt geweest. ‘Waar zou je ze nou neergezet kunnen hebben?’ mompelde ze.

Links van haar zag ze een grote vertrouwd uitziende plastic doos staan en ze boog zich voorover om hem naar zich toe te trekken. De doos bewoog, en plotseling fladderde er een zwerm zwarte vleugeltjes in haar gezicht.

Kat slaakte een gil. Ze deinsde achteruit en dreigde even haar evenwicht te verliezen toen ze snel naar beneden klauterde en bijna van de trap viel. De zaklamp liet ze vallen, terwijl ze panisch op haar kleren sloeg en met haar handen door haar haar woelde om de beesten kwijt te raken.

Hijgend staarde ze naar de vloer van de overloop, die bezaaid was met kleine zwarte dingen. Ze bukte zich. Prikte erin met haar vinger. Plastic. De ‘vleugels’ waren gewoon stukjes zwart plastic. Kat fronste haar wenkbrauwen. Al die vuilniszakken die ze in de loop der jaren op zolder hadden gegooit moesten zijn vergaan. Ze liet zich op de grond zakken, waardoor de stukjes plastic als confetti rond haar omhoogdwarrelden. Met haar ellebogen op haar knieën begroef ze haar handen in haar haar. Jezus, wat was er van haar geworden? Een perimenopauzale vrouw met slaapproblemen die ’s ochtends vroeg kerstspullen van zolder wil halen. Iemand die tegen spinnen praat en doodsbang is voor een vuilniszak.

Ze vervloekte haar man. Waarom had John de vliering verdomme niet opgeruimd? Waarom had hij in godsnaam alle spullen in vuilniszakken gepropt? En waarom had hij er niet voor gezorgd dat er fatsoenlijk licht was?

Kat sloeg haar handen voor haar gezicht en stond op het punt in snikken uit te barsten. Waarom moest hij ook doodgaan?

Ze schrok op toen de wekker van haar telefoon ging: 6.15 uur. Tijd om zich klaar te maken om naar haar werk te gaan en net te doen alsof ze een volkomen normaal functionerend menselijk wezen was. Ze opende haar agenda om te kijken hoe laat ze er moest zijn. Shit. Vandaag had ze het driemaandelijks functioneringsge-

sprek met haar baas, McLeish. Kat wreef over haar gezicht. Ze wist dat ze op het randje balanceerde en voelde een zuigende draaikolk van verdriet vlak naast zich. Sinds Cam studeerde en het huis uit was, had ze vrijwel geen houvast meer.

Ze stond op en veegde de laatste stukjes plastic die nog aan haar pyjama plakten van zich af. Ze was nu een en al concentratie, want ze moest McLeish er vandaag van zien te overtuigen haar een actuele zaak te geven.

Ze had iets concreets nodig om zich aan vast te houden, anders zou ze wegzinken zonder een spoor na te laten.

**Hoofdbureau van politie, Leek Wootton,
Warwickshire, 8 december, 10.09 uur**

Commissaris Kat Frank wist wel beter dan met een geschreven rapport of – God verhoede – een PowerPoint-presentatie op de proppen te komen bij het eerste driemaandelijks evaluatiegesprek van de Future Policing Unit die zij leidde. In plaats daarvan zat ze aan tafel met hoofdcommissaris McLeish en praatte ze hem bij over de cold cases die ze sinds de start van het pilotproject afgelopen zomer hadden opgelost. Ze probeerde zijn beperkte aandacht vast te houden met de menselijke verhalen achter de statistieken: de zesentwintigjarige secretaresse die ze onder de patio van de vakantiewoning van haar baas hadden gevonden, de vijfendertigjarige vader die ze van de bodem van een kanaal hadden opgevist, en – het schokkendst van allemaal – het vijftienjarige meisje dat ze uiteindelijk tussen de rommel en het afval van een leeg kraakpand hadden aangetroffen.

McLeish bestookte haar met vragen, en Kat wist die zonder te aarzelen of in haar aantekeningen te kijken te beantwoorden. Elk deprimerend detail was in haar brein gegrift. Vooral het meisje. Zij dook telkens op wanneer Kat de slaap niet kon vatten.

Tot slot leunde haar baas achterover in zijn stoel en vouwde zijn handen over zijn imposante buik. ‘Drie van de drie. Geen slechte score, dat moet ik toegeven.’

‘Het lijkt erop dat u een rekenfout maakt,’ zei AIDE Lock, Kats AI-partner.

McLeish keek geërgerd naar het hologram van een jonge zwarte man die tussen Kat en zijn schepper, professor Okonedo, in zat. Lock zag er verontrustend levensecht uit, maar Kat wist dat het niet door het realistisch gekreukte grijze pak kwam waardoor het hologram zo verwarrend echt overkwam, en ook niet door de zorgvuldig getrimde snor en baard of Locks filmsterrenuiterlijk. Hoewel het niets anders was dan een snijvlak van licht en materie, aangestuurd door vernuftig geprogrammeerde AI *deep learning*-software, deed diens vloeiende, gracieuze manier van bewegen iets met je, net als de kinderlijk onschuldige blik waarmee die donkere ogen je soms leken aan te kijken.

En net als een kind had het nog niet geleerd dat wanneer iemand als McLeish ‘Pardon?’ zei, dit geen uitnodiging was om de grieven- de opmerking nog eens te herhalen.

Ondanks Kats waarschuwende kuchje begon Lock te praten. ‘Ik zei dat u een rekenfout maakt. Drie van de drie is een oplossingspercentage van honderd procent, wat betekent dat de score van commissaris Frank werkelijk uitmuntend is, zeker omdat het gemiddelde percentage cold cases dat in Engeland wordt opgelost lager ligt dan vijftig.’

Kat onderdrukte een kreun. Welk deel van ‘Laat mij het woord maar doen’ begreep Lock niet? Hoewel de hoofdcommissaris erin had toegestemd de Future Policing Unit onderdak te verlenen en Kat had aangemoedigd de leiding van die eenheid op zich te nemen, stond McLeish nog altijd vijandig tegenover AIDES – *Artificially Intelligent Detecting Entities* – uit angst dat ze daarmee een Trojaans paard zouden binnenhalen; een argument om nog meer banen bij de politie te schrappen. Aanvankelijk had Kat zijn scepsis gedeeld; door toedoen van AI was een onjuiste diagnose gesteld bij haar man, die aan kanker was overleden, waardoor ze meer dan de meeste andere mensen wist over de risico’s van AI-gestuurde besluitvorming. Maar toen ze vreesde dat haar eigen zoon slachtoffer was geworden in de zaak die ze de afgelopen zomer hadden on-

derzocht, had geen van haar collega's haar geloofd, omdat ze ervan uitgingen dat haar beoordelingsvermogen door haar emoties was vertroebeld. Lock was het toen als enige met haar eens geweest dat de feiten haar hypothese ondersteunden, en de AI-rechercheur had zijn eigen protocollen uitgeschakeld om haar te helpen haar zoon te redden. Kat had nog steeds bedenkingen over de rol van AI in politiewerk, maar hoewel Locks algoritmegestuurde benadering vaak irritant was, zou ze nooit vergeten dat Lock haar als enige had gesteund toen ze dringend hulp nodig had.

'Hoe dan ook,' zei Kat, en McLeish richtte zijn aandacht weer op haar, 'feit is dat "succes" in cold cases alleen maar wil zeggen dat we de dossiers kunnen sluiten, ons oplossingspercentage kunnen opvijzelen en de familie van de slachtoffers kunnen inlichten. Wat we niet kunnen veranderen is de uiteindelijke uitkomst.'

'Wat bedoel je daarmee?'

'Dat ik vind dat het tijd is dat we ons met een actuele zaak bezighouden.'

'O, vind je dat?' McLeish' stem klonk zacht, maar in zijn ogen las ze een waarschuwing.

'Ja, dat vind ik.' Twintig jaar geleden zou ze zich onzeker hebben gevoeld onder zijn doordringende blik, maar sinds het overlijden van haar man vorig jaar was het ergste dat ze zich ooit kon voorstellen al gebeurd. Ze was altijd al onverschrokken geweest (hoewel je het met evenveel recht roekeloos kon noemen), maar nu was ze voor niets en niemand meer bang. 'Inspecteur Hassan en brigadier Browne hebben hun recherchevaardigheden echt aangescherpt, en ondanks alle tekortkomingen,' zei ze, en ze stak haar hand op om aan te geven dat ze zich bewust was van de vele onvolkomenheden van de AIDE, 'zijn we door de snelheid en grondigheid waarmee Lock camerabeelden, sociale media en andere data kan analyseren een van de snelste en effectiefste teams geworden waarmee ik ooit heb gewerkt. Het zou zonde zijn om een team van ons kaliber niet in te zetten voor actuele, lopende zaken, zodat we de kans krijgen om werkelijk iemand te redden.'

‘Of het risico lopen iemands leven te verspelen door deze Robo-Cop.’

Lock vormde met beide handen een driehoek, liet zijn kin erop rusten en slaakte een zucht die blijkbaar op teleurstelling duidde. ‘Die opmerking is gebaseerd op uw eigen irrationele angsten en misvattingen over AI en niet op een risicoanalyse van de feiten.’

‘Párdon?’

‘Ik zei –’

‘Ik heb gehoord wat je zei.’

‘Lock heeft geen filter, sir,’ bracht Kat hem in herinnering, terwijl het gezicht van haar baas donkerrood kleurde. Echt, ze zou Lock onder tafel een schop hebben gegeven, ware het niet dat haar voet dwars door het hologram heen zou zijn gegaan. Hulpeloos keek ze naar Locks schepper, professor Okonedo. De professor was werkzaam bij het National Institute for AI Research, het NIAIR – en ze was ondanks (of beter gezegd: vanwege) haar wantrouwen tegenover traditionele politiemethoden toegetreden tot Kats team om de pilot met AIDE Lock te begeleiden.

‘Dat klopt,’ bevestigde de jonge professor. ‘Lock wil niet brutaal zijn. De AIDE is geprogrammeerd om niet te buigen voor macht. Hij spreekt de waarheid zoals hij die ziet.’

‘En de puppy van mijn vrouw denkt dat de voorkamer een toilet is, maar dat wil niet zeggen dat ik tolereer dat hij op mijn vloerkleed kakt.’ McLeish knikte in de richting van de deur. ‘Dat ding zou tot deep learning in staat moeten zijn, dus je mag terugkomen als het wat manieren heeft geleerd.’

Professor Okonedo klapte haar laptop zachtjes dicht en stond op, maar Kat bleef zitten. Het was niet alleen irrationeel om een effectief team als het hare geen actuele zaak te geven, het was zelfs immoreel. De gedachte dat ze wéér een ouder moest vertellen dat diens grootste angst werkelijkheid was geworden gaf haar het gevoel dat ze onder zo’n verzwaringsdeken lag waar je mensen vaak over hoorde praten. Maar die mensen hadden niet de dingen hoe-

ven zien die zij had gezien. Er was meer nodig dan zo'n stomme denken om haar 's nachts in slaap te laten vallen.

Ze besloot nog één poging te wagen. 'Het hele doel van de FPU is een toekomstgericht model voor politiewerk te ontwikkelen. Dat kan alleen maar als we aan een paar actuele zaken kunnen werken, sir.'

McLeish keek van Kat naar Lock en weer terug. 'Het is te riskant.'

'Alle wetenschap brengt risico's met zich mee,' zei professor Okonedo. Er verscheen een fijne rimpel op haar verder gladde voorhoofd. 'Op die manier maken we vorderingen.'

'Dit is verdomme niet een of ander scheikunde-experiment. En er staat veel meer op het spel dan een paar bunsenbranders. Los van de zaken zelf is er de kwestie van het publieke vertrouwen in de politie.'

De professor trok haar wenkbrauwen op. 'En dat is momenteel lager dan ooit. Het hele idee van AI is het publiek weer meer vertrouwen laten krijgen in politiewerk, dat, zoals u weet, volgens mij te belangrijk is om aan mensen over te laten. Lock beschikt over ingebouwde anticorruptiesoftware, kan niet liegen en introduceert grotere transparantie en *evidencebased* besluitvorming in de procedures van politiewerk. Lock is de oplossing, hoofdcommissaris McLeish, niet het probleem.'

Kat hield haar adem in toen het gezicht van haar baas een zorgelijke paarse kleur aannam. De jonge onderzoeker had evengoed zijn familie van corruptie kunnen beschuldigen.

'Sir,' zei ze op de meest verzoenende toon die ze kon opbrengen – wat haar als zesenvertigjarige vrouw niet echt goed afging. 'Ik ben sceptisch, net als u, en dat weet u. Maar misschien wordt het tijd om te kijken of Lock zich kan bewijzen in een echte zaak, in real time, wanneer er weinig feiten voorhanden zijn en we op ons instinct, ons beoordelingsvermogen en onze ervaring moeten vertrouwen.'

McLeish kneep zijn ogen tot spleetjes terwijl hij Kat doordrin-

gend aankeek: de commissaris die hij ooit had geprezen als ‘bijna fucking helderziend’. Maar voor hij iets kon zeggen ging zijn telefoon. Hij nam op, luisterde even en gebaarde toen dat Kat en professor Okonedo de kamer uit moesten.

‘Goed gedaan, Lock,’ zei Kat zodra ze de deur achter zich hadden dichtgetrokken. ‘Heb je *Hoe je vrienden maakt en mensen beïnvloedt* weer eens gelezen?’

‘Nee, moet dat dan?’ Lock bestudeerde haar gezicht en keek toen even naar professor Okonedo. ‘O, is dat een grap?’

‘Het doel van deze bijeenkomst was McLeish ervan te overtuigen ons een paar actuele zaken te laten onderzoeken. Door jouw betweterigheid is dat nu veel moeilijker geworden,’ zei ze hoofdschuddend.

‘Ik heb alleen de objectieve waarheid uitgesproken.’

‘Dat weet ik, alleen kun je soms beter...’

‘Liegen?’ opperde Lock.

‘Nee, niet liegen, maar...’

‘De waarheid niet zeggen?’

‘Nou ja, niet de hele waarheid.’

Lock spreidde zijn armen met een elegantie die Kat altijd lichtheidelijk verwarrend vond. ‘Ik dacht dat de politie de hele waarheid en niets dan de waarheid moest spreken?’

‘In de rechtszaal, ja.’

Professor Okonedo snoof minachtend.

‘Waar het om gaat,’ ging Kat verder, haar woorden zorgvuldig kiezend, ‘is dat je de nuances van menselijk taalgebruik en gedrag nog niet onder de knie hebt, dus tot het zover is, kun je beter je mond houden, tenzij je iets wordt gevraagd.’

Lock staarde haar zwijgend aan.

‘Nou? Is dat duidelijk?’

‘Nu u me een vraag hebt gesteld – ja.’

Nam de AIDE haar nou in de maling? Soms deed Lock haar den-